

Staidéar Gnó
Na Briathra Gnímh
Sainmhíniú &
na Torthaí Foghlama

Oiriúnaithe ó Shonraíocht Churaclaim an Staidéir Ghnó atá ar fáil ag www.curriculumonline.ie

Breis acmhainní don Staidéar Ghnó ar fáil ag http://jct.ie/business_studies/business_studies.php

Snáithe 1 Airgeadas pearsanta (AP)

Snáithe 2 Fiontraíocht (F)

Snáithe 3 Ár ngeilleagar (ÁnG)

Anailísigh - staidéar nó scrúdú a dhéanamh ar rud go mion, rud a mhiondealú chun na bunghnéithe nó an bunstruchtúr a nochtadh: codanna agus coibhneasa a shainaithint, agus fianaise a léirmhíniú chun teacht ar chonclúidí

AP 1.1 AP 1.12 AP 1.13 F 2.7 F 2.13

Ceangail - rud a shamhlú le rud eile, cúiseanna a thabhairt

AP 1.5

Ceap - nós imeachta nó córas a phleanáil, a chruthú nó a chur le chéile trí mhachnamh domhain a dhéanamh

F 2.8

Cosain - cúiseanna bailí nó fianaise bhailí a thabhairt chun tacú le freagra nó le conclúid

ÁnG 3.6

Cuir i bhfeidhm - faisnéis agus/nó eolas agus tuiscint a roghnú agus a úsáid chun cás tugtha nó fíorchúinsí a mhíniú

F 2.8

Cuir i gcrích - rud atá á dhéanamh aige a thabhairt chun críche, rud a chur de go sásúil

F 2.10

Cuir i láthair - smaoineamh a chur chun cinn nó a mholadh; fianaise a thabhairt nó a léiriú; rud a thaispeáint ionas gur féidir le daoine eile é a scrúdú

AP 1.12 AP 1.13 ÁnG 3.10

Cuir le chéile - eolas a fhorbairt i bhfoirm léaráide nó loighce; ní dhéantar é trí fhírí a thabhairt chun cuimhne ach trí chosúlachtaí nó trí fhaisnéis a úsáid agus a nascadh

AP 1.3

Cuir síos - pictiúr nó íomhá mhionsonraithe a fhorbairt ar struchtúr nó ar phróiseas, mar shampla, ag úsáid focal nó léaráidí mar is cuí; plan, ionsamhlú nó mionsamhail a chruthú

F 2.2 F 2.3

Dealáigh - an méid a dhéanann rud éagsúil a aithint nó a oibriú amach

F 2.3 ÁnG 3.4

Déan - gníomhaíocht a eagrú agus tabhairt fúithi

F 2.7

Déan comparáid - cuntas a thabhairt ar na cosúlachtaí agus/nó ar na difríochtaí idir dhá rud nó cás (nó níos mó), ag tagairt don dá cheann acu/dóibh uile síos tríd

AP 1.2 AP 1.8

Déan díospóireacht - cur agus cúiteamh faoi ábhar, go háirithe i bplé foirmiúil

AP 1.9 F 2.6 ÁnG 3.7

Faigh amach - rud a chinntiú nó a dhearbhu go beacht trí thaighde nó trí ríomh

AP 1.12 AP 1.13

Forbair - dul chun cinn nó feabhsú chun éirí níos aibí, níos forásaí, nó níos casta

F 2.9

Idirdhealaigh - na difríochtaí idir dhá choincheap nó dhá rud nó níos mó a dhéanamh soiléir

AP 1.7 F 2.4

Iníúch - breathnú, staidéar, nó mionscrúdú córasach a dhéanamh, chun fírí a chinntiú agus teacht ar chonclúidí nua

F 2.5 F 2.7

Léirmhíniú - eolas agus tuiscint a úsáid chun treochothaí a aithint agus teacht ar chonclúidí ó fhaisnéis a thugtar

AP 1.11 F 2.7 F 2.10

Léirthuisint a bheith ag ... do... - brí a aithint, tuiscint phraiticiúil a bheith aige do rud

AP 1.7 F 2.1 F 2.2

Meas - saintréith, cumas, nó cáilíocht ruda a mheasúnú nó breithiúnas a thabhairt ina thaobh

AP 1.6

Meas (cuimhnigh ar...) - cur síos a dhéanamh ar phatrúin i sonraí; eolas agus tuiscint a úsáid chun patrúin a léirmhíniú, tuartha a dhéanamh agus iontaofacht a sheiceáil

F 2.11 F 2.13 ÁnG 3.11

Measúnaigh (breithiúnas eiteiciúil) - fianaise a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais agus breithmheas a dhéanamh; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le breithiúnas; srianta fianaise i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna

AP 1.9

Measúnaigh (sonraí) - sonraí a bhailiú agus a scrúdú chun breithiúnais agus breithmheas a dhéanamh; cur síos a dhéanamh ar an gcaoi a dtacaíonn nó nach dtacaíonn fianaise le conclúid i bhfiosrúchán nó in iniúchadh; srianta sonraí i gconclúidí a shainaithint; breithiúnais a dhéanamh faoi smaointe, faoi réitigh nó faoi mhodhanna

AP 1.2 AP 1.10 F 2.12 F 2.13 ÁnG 3.3
 ÁnG 3.11

Mínigh - mionchuntas a thabhairt lena n-áirítear fáthanna nó cúiseanna

AP 1.4 ÁnG 3.1 ÁnG 3.2 ÁnG 3.6 ÁnG 3.9

Mol - plan nó smaoineamh a chur chun tosaigh lena mheas

F 2.11

Mol (comhairligh) - rud a chur chun tosaigh agus é faofa mar rud a bheadh oiriúnach le haghaidh cuspóir airithe

AP 1.12 AP 1.13 F 2.12 F 2.13

Monatóirigh - breathnú ar dhul chun cinn ruda agus é a sheiceáil thar thréimhse ama; rud a choimeád faoi athbhreithniú córasach

AP 1.13 F 2.12

Pléigh - athbhreithniú tomhaiste cothrom a thabhairt a chuimsíonn réimse argóintí, tosca, nó hipitéisí; ba chóir tuairimí nó conclúidí a chur i láthair go soiléir agus tacú leo le fianaise chuí

AP 1.10 F 2.6 ÁnG 3.8 ÁnG 3.10

Rangaigh - rudaí a chur i ngrúpaí bunaithe ar thréithe comónta

AP 1.2

Ríomh - teacht ar fhreagra uimhriúil, ag taispeáint na gcéimeanna cuí san oibriú amach

AP 1.11 AP 1.13

Sainaithin - patrúin, fírí nó sonraí a aithint; freagra a sholáthar ó roinnt féidearthachtaí; fíoras nó gné shainiúil a aithint agus a lua go hachomair

AP 1.2 AP 1.3 AP 1.5 AP 1.6 F 2.1
 F 2.3

Scrúdaigh - argóint nó coincheap a mheas ar bhealach a nochtann toimhdí agus coibhneasa na saincheiste

ÁnG 3.5

Tabhair le fios - réiteach, hipitéis nó freagra féideartha eile a mholadh

AP 1.4

Tuar - toradh ionchasach imeachta a thabhairt; imeacht nua a mhíniú bunaithe ar bhreathnuithe nó ar fhaisnéis ag úsáid naisc loighciúla idir míreanna eolais

ÁnG 3.1

Ullmhaigh - rud a fháil faoi réir le haghaidh a úsáide nó chun é a chur i láthair

AP 1.12 F 2.11 F 2.12 F 2.13

Úsáid - eolas nó rialacha a chur i bhfeidhm chun teoiric a chur i ngníomh

F 2.7 ÁnG 3.10

Meas; Measúnaigh (sonraí);
 Measúnaigh (breithiúnas eiteiciúil);
 Cosain; Ceangail; Mol (comhairligh);
 Tuar; Mol; Léirthuisint;
 Meas (cuimhnigh ar...); Cuir le chéile;
 Forbair; Ceap; Ullmhaigh; Déan;
 Anailísigh; Monatóirigh; Rangú;
 Déan comparáid; Déan díospóireacht;
 Faigh amach; Sainaithin; Iniúch;
 Cuir i láthair; Cuir i bhfeidhm; Ríomh;
 Mol; Cuir i gcrích; Úsáid;
 Idirdhealú; Léirmhíniú;
 Pléigh; Dealú; Mínigh;
 Cuir síos; Scrúdaigh;

